

دژ برازجان در قاب گنجه و گنجینه

۲۶ مرداد ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۲۳

دژ برازجان میراث ارزشمندی از دوره قاجار، بنایی رفیع و سترگ که ریشه در خیرخواهی مردی مستحکمت‌تر از اثر تاریخی بانام حاج میرزا ابوالحسن خان مشیرالملک دارد و در سال ۱۲۸۸ هجری قمری مطابق با سال ۱۲۵۰ هجری شمسی ساخته شد.

دژ برازجان میراث ارزشمندی از دوره قاجار، بنایی رفیع و سترگ که ریشه در خیرخواهی مردی مستحکمت‌تر از اثر تاریخی بانام حاج میرزا ابوالحسن خان مشیرالملک دارد و در سال ۱۲۸۸ هجری قمری مطابق با سال ۱۲۵۰ هجری شمسی ساخته شد. معمار حاج محمد رحیم شیرازی سازنده پل مشیر و کاروانسرای دالکی است که به طرز ماهرانه‌ای اقدام به ساخت آن به سبک معماری زندیه نمود. عمده مصالح تشکیل دهنده آن سنگ، گچ و ساروج می‌باشد و در کف آن در آغاز از تخته‌سنگ‌های بزرگ و کوچک تراشیده استفاده گردیده، بام کاروانسرا با سنگ پهن تراشیده شده مفروش شده بود. به هنگام بارندگی آب باران به وسیله ناودانهای سنگی که به طرز جالبی تعبیه شده بودند، به بیرون از کاروانسرا بوده است. در همین ضلع طبقه دوم کاروانسرا وجود دارد که به شاه‌نشین معروف می‌باشد. در جلوی همین شاه‌نشین یک تراس نسبتاً وسیع رو به خارج دیده می‌شود. در دو طرف این شاه‌نشین راه پله‌هایی وجود دارد که پشت بام کاروانسرا را به محوطه دیگری که به منظور می‌رسد اندرون کاروانسرا مخصوص زنان و کودکان بوده است وصل می‌کند. بسیاری از جغرافی‌نویسان و مورخان از جمله میرزا حسن حسینی فسایی در کتاب فارسنامه ناصری و همین مرحوم فرصت‌الدوله شیرازی و حاج سیاح از شکوه و عظمت این بنا سخن به میان آورده‌اند. این اثر مثل سایر کاروانسراهای دیگر چهار برج مرتفع می‌باشد که ارتفاع هر کدام در حدود ۱۲/۷۰ متر می‌رسد. مساحت کل بنا ۷۰۰ متر و ضلع‌های شمالی - جنوبی آن به عرض ۷۰ متر می‌باشد. این کاروانسرا مجموعاً دارای ۶۸ باب اتاق و حجره بوده که به دلیل تغییر کاربردی آن در دوره‌های بعدی تعداد اتاق‌ها کم یا زیاد شده‌اند. از این ساختمان با شکوه تا سال ۱۳۰۰ هجری شمسی به عنوان کاروانسرا استفاده می‌شود که به دلیل واقع شدن شهر برازجان بر سر راه تجارتهای شیراز به بوشهر مکانی مناسب جهت استراحت کاروانیان بوده است. این بنای زیبا در سال ۱۳۶۲ به شماره ۱۶۳۸ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت شده است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۵۰۷۶/دژ-بrazجان-قاب-گنجه-و-گنجینه>